

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Concept Advies gebruik van PBM buiten de zorg

28 januari 2021

Auteurs:

Lijn van het stuk zoals aangegeven door 5.1.2e

- Huidige situatie gebruik mondneusmaskers nu (zonder de VK variant) in kinderdagverblijven, basisonderwijs en voortgezet onderwijs
- Leidt de informatie over VK variant tot andere inzichten? (de info over VK variant hoeven wij niet uit te zoeken, wordt besproken in het OMT) De vragen die hierbij van belang zijn:
 - o VO: is het mondneusmasker beleid voldoende zoals het nu is?
 - o KDV en PO: zijn er aanwijzingen om het gebruik van mondneusmaskers te adviseren?

Hieronder even kort samengevat wat de situatie nu is en wat de internationale adviezen zijn.

	In het klaslokaal	Bij verplaatsing door opvang of school	Internationaal geadviseerd om in deze setting maskers te dragen?
KDV kinderen (0-4 jaar)	Nee	Nee	Nee
KDV medewerkers	Nee	Nee	Ja
PO kinderen (4-12 jaar)	Nee	Nee	Kan een afweging worden gemaakt ja of nee voor kinderen 6-12
PO medewerkers	Nee	Nee	Ja
VO kinderen (12+)	Nee	Ja	Ja
VO medewerkers	Nee	Ja	Ja

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9

3721 MA Bilthoven

Postbus 1

3720 BA Bilthoven

www.rivm.nl

T 030 5.1.2e

1@rivm.nl

Overwegingen:

- Op het VO wordt nu ook door leerlingen in de klas 1,5 m afstand gehouden. Is er meerwaarde aan het dragen van een mondneusmasker door leerlingen en/of docenten (faceshields kan ook) tijdens de les terwijl er dan 1,5 meter afstand wordt aangehouden?
- KDV en PO: het dragen van mondneusmaskers voor kinderen t/m 12 jaar buiten de klas, is dat nodig en gewenst?
- KDV en PO: is het dragen van mondneusmaskers of face shields door medewerkers in de klas nodig en gewenst? Werkbaar als de hele dag moet worden gedragen? (De PO raad en de kinderopvangorganisaties hebben al aangegeven dat zij dit echt niet zien zitten.)

A. Vraagstelling

Ziet u op basis van de laatste ontwikkelingen en wetenschappelijke inzichten reden om de huidige uitgangspunten voor het gebruik van niet-medische mondneusmaskers in het onderwijs (t.b.v. de noodopvang) en het vervoer van kwetsbare kinderen naar school/opvang aan te passen?

B. Huidige adviezen

Gebruik mondneusmaskers in het basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs

Het dragen van niet-medische mondneusmaskers is **niet** geadviseerd in de kinderopvang en het primair onderwijs, het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs. Dit geldt voor medewerkers en voor de kinderen.

Gebruik mondneusmaskers in het voortgezet onderwijs

De [Rijksoverheid](#) heeft een verplichting ingesteld voor het gebruik van niet-medische mondneusmaskers in openbare en overdekte ruimten, zoals het onderwijs. Dit houdt in:

- Leerlingen en medewerkers dragen binnen de school een niet-medisch mondneusmasker, behalve tijdens de les.
- Het niet-medisch mondneusmasker hoeft niet te worden gedragen tijdens de les, als leerlingen een vaste sta- of zitplaats hebben. Ook de docent hoeft geen mondneusmasker op tijdens de les.
- Gym, zang, toneel, dans en bepaalde vormen van praktijkonderwijs zijn uitgezonderd van de mondkapjesplicht. Zie voor de huidige maatregelen rondom zang, dans en toneel [Rijksoverheid](#).
- Voor personeel geldt dat zij ook gebruik mogen maken van een gezichtsschermb (face-shield) in plaats van een niet-medisch mondneusmasker. Dit geldt niet voor de leerlingen.
- Voor leerlingen die geen mondneusmasker kunnen dragen vanwege een beperking of ziekte geldt een uitzondering, zie [Rijksoverheid](#).
- Bij beroepsgerichte vakken in het vmbo en de praktijkvakken in het praktijkonderwijs wordt een niet-medisch mondneusmasker dringend geadviseerd in de les. Dit geldt voor specifieke lessituaties waar de 1,5 meter afstand tussen leerling en onderwijspersoneel niet te waarborgen is. Dit geldt alleen als het mondkapje de veiligheid van de lessen niet in gevaar brengt.

C. Internationale adviezen

De ECDC verwijst met name naar onderstaande WHO-document, maar noemt wel dat bij de beslissing om mondneusmaskers in de publieke ruimte te gebruiken de overweging dat mondneusmaskers communicatie kunnen bemoeilijken, zeker bij mensen met slechthorendheid of bij educatieve activiteiten op scholen. Uit onderzoek van de ECDC blijkt dat 9 van de 17 Europese landen die meededen mondneusmaskers gebruiken op school voor kinderen van 12 jaar en ouder. Er is in dit onderzoek geen informatie beschikbaar over het dragen van niet-medische mondneusmaskers in de kinderopvang of het primair onderwijs.

De WHO heeft in een advies voor de maatregelen op scholen de criteria genoemd voor het gebruik van maskers op scholen:

- Kinderen met ernstige cognitieve of respiratoire beperkingen die moeite hebben met het dragen van een mondneusmasker moeten in geen geval verplicht worden om een mondneusmasker te dragen.
- Kinderen van 5 jaar en jonger zouden geen mondneusmasker moeten dragen.
- Kinderen tussen 6 en 11 jaar kunnen een mondneusmasker dragen waarbij er een inschatting moet worden gemaakt op basis van de volgende factoren:
 - De mate van transmissie in de samenleving, en de meest recente data en het meest recente bewijs over het risico van infectie en transmissie in deze leeftijdsgroep.
 - Sociale en culturele aspecten, zoals geloof en sociale normen.
 - De vaardigheid van het kind om een mondneusmasker op de juiste manier te gebruiken en de aanwezigheid van supervisie door een volwassene.
 - De potentiële impact van het mondneusmasker op leren en op psychosociale ontwikkeling.
 - Additionele specifieke overwegingen voor specifieke settings zoals sportactiviteiten en kinderen met ziektes of beperkingen.
- Kinderen en adolescenten vanaf 12 jaar zouden de nationale regels voor het gebruik van mondneusmaskers voor volwassenen moeten volgen.
- Daarnaast geeft de WHO ook aan dat docenten en ander personeel kunnen worden verplicht om een mondneusmasker te dragen als er geen afstand kan worden gehouden van anderen of als er wijdverspreide transmissie is in de samenleving.
- Alles moet in het werk worden gesteld om ervoor te zorgen dat het gebruik van een mondneusmasker niet het leren verstoort.
- Kinderen zouden niet toegang tot onderwijs geweigerd moeten worden als zij een mondneusmasker dragen of geen mondneusmasker dragen uit schaarste.
- Het dragen van mondneusmaskers door kinderen en adolescenten moet onderdeel zijn van een groter pakket van maatregelen om transmissie van COVID-19 te voorkomen.

Als een mondneusmasker niet kan worden gedragen en er geen fysieke afstand kan worden gehouden, geeft de WHO als optie om een kind een face-shield te laten dragen. Hierbij zijn de volgende punten van toepassing:

- Face-shields zijn een incomplete fysieke barrière en hebben niet de filtratielagen van een mondneusmasker.
- Een face-shield moet het hele gezicht bedekken en tot onder de kin komen
- Herbruikbare face-shields moeten goed worden schoongemaakt of gedesinfecteerd na gebruik.
- Het aanhouden van fysieke afstand wordt nog steeds geadviseerd, samen met handhygiëne en nies- en hoesthygiëne.
- Voorzichtigheid is geboden als kinderen face-shields opzetten, dragen en afzetten.

B. Conclusies

1. Het huidige geldende advies in Nederland om geen mondneusmaskers op scholen te adviseren is mede gebaseerd op de aanname dat kinderen minder besmettelijk zijn dan volwassenen. Omdat voor de kerstvakantie is gezien dat de besmettingen, vooral bij oudere kinderen hoog was, heeft het OMT recent geadviseerd dat leerlingen in het voortgezet onderwijs zoveel mogelijk 1,5 m afstand tot elkaar moeten houden.
2. Internationaal wordt er geadviseerd om medewerkers in situaties waar geen afstand kan worden gehouden, en er een hoge incidentie is, een niet-medisch mondneusmasker te laten dragen. Voor kinderen tussen 5 en 12 jaar moet een goede afweging worden gemaakt tussen de voor- en nadelen van maskergebruik door deze leeftijdsgroep (de mate van transmissie in de samenleving, de meest recente data en het meest recente bewijs over het risico van infectie en transmissie in deze leeftijdsgroep, de sociale en culturele aspecten, zoals geloof en sociale normen, de vaardigheid van het kind om een mondneusmasker op de juiste manier te gebruiken en de aanwezigheid van supervisie door een volwassene, de potentiële impact van het mondneusmasker op leren en op psychosociale ontwikkeling, en additionele specifieke overwegingen voor specifieke settings zoals sportactiviteiten en kinderen met ziektes of beperkingen).
3. Uit onderzoek van de ECDC blijkt dat 9 van de 17 Europese landen die meededen niet-medische mondneusmaskers gebruiken op school voor kinderen van 12 jaar en ouder. Er is in dit onderzoek geen informatie beschikbaar over het dragen van niet-medische mondneusmaskers in de kinderopvang of het primair onderwijs.
- 4.

C. Advies/ openstaande vragen/discussiepunten?

Referenties

ECDC (24 september). Guidelines for the implementation of non-pharmaceutical interventions against COVID-19.

WHO (14 september 2020). Considerations for school-related public health measures in the context of COVID-19. Annex to Considerations in adjusting public health and social measures in the context of COVID-19.

WHO (21 augustus 2020). Advice on the use of masks for children in the community in the context of COVID-19. Annex to Advice on the use of masks in the context COVID-19.